

N:o 33.

Ank. till Riksd. Kansli den 29 Febr. 1868 kl. 6 e. m.

*Utlåtande, angående regleringen af utgifterna under Riks-statens
Nionde Hufvudtitel.*

(2:a U. A.)

Af Nionde Hufvudtitelns tvänne afdelningar fastställdes den ena, eller *Pensionsstaten*, vid sistlidna riksdag till 557,495 R:dr 58 öre. Den andra afdelningen, innefattande *Allmänna Indragningsstaten*, beräknades för innevarande år till 761,604 R:dr 42 öre, deruti inbegripna indelta räntor, upptagna efter markegång på förslag till 1,976 R:dr 59 öre, samt 127 kubikfot 7 kannor indelt och oindelt spannmål, utgörande, efter 2 R:dr kubikfoten, 255 R:dr 40 öre; hvadan således denna Hufvudtitels slutsumma i nu gällande Riks-stat utgör 1,319,100 R:dr.

Pensionsstaten.

1:o. Då Civilstatens Pensionsinrättning, som från början varit afsedd att helt och hållet befria Statsverket från att, utöfver de till inrättningen utgående årliga bidrag, tillskjuta något till pensionering af sådane civile embets- och tjenstemän, som icke innehade förtroende-sysslor, nu mera icke uppfyllde sitt ändamål, har Friherre *V. Fleetwood* (uti motion N:o 68) inom Första Kammaren föreslagit, att — till förminskande af Statens utgifter för upprätthållande af civile embets- och tjenstemäns pensionering å Allmänna Indragningsstaten — Riksdagen måtte besluta, att de till pension från Civilstatens Pensionsinrättning berättigade embets- och tjenstemän, hvilka hädanefters anmäla sig till erhållande af pension från Allmänna Indragningsstaten, icke skola af Statsverket utbekomma större del af den dem tillkommande

pension, än det belopp, hvarmed densamma öfverskjuter den pension, som för den pensionsökande embets- eller tjänstemannen finnes i reglementet för Civilstatens Pensionsinrättning bestämd och hvilken han skall ega att uti nämnda inrättning lyfta.

Inom Andra Kammaren har yrkats af Herr *Carl Anders Larsson* (i motion N:o 278), att pensionsväsendet inom riket borde ordnas på sådant sätt att Riksdagen icke behöfde ingå i pröfning af hvarje särskild persons behof utan i det ställe anslå en rund summa årligen till understöd för de redan bildade eller framdeles uppkommande pensionsföreningarne, hvarjemte Herr *Liss Olof Larsson* (i motion N:o 307) framhållit önskligheten af att ett generelt beslut fattades derom, att inga pensioner i framtiden utbetalas af statsmedlen, utan skulle hvarje embets- och tjänsteman åläggas att till pensionsinrättningarne göra så stora inbetalningar under sin tjänstetid, att såväl han sjelf som hans hustru och barn kunna komma i åtnjutande af nödig pension, utan att Staten dermed betungas, vid erhållande af afsked eller inträffadt dödsfall.

Enär, genom upphäfvande af stadgandet i 11 § af det för Civilstatens Pensionsinrättning nu gällande reglemente den 5 Juni 1863, att den person, som ur tjänst afgår med åtnjutande af pension från rikets Allmänna Indragningsstat, ej eger rätt att af ofvannämnda pensionskassa undfå pension, väsendtligen ökade bidrag från Statens sida otvifvelaktigt skulle blifva erforderliga, på det att pensionsinrättningen derefter skulle kunna fullgöra sina förbindelser, och då af särskilda komiterade uppgjort förslag till ordnande af pensionsväsendet för närvarande är beroende på Kongl. Maj:ts nådiga pröfning, får Utskottet, som ansett förändring i nuvarande förhållanden icke lämpligen böra ifrågasättas förr än en allmän reglering af pensionsväsendet kan åstadkommas, hemställa

att ofvannämnda motionärers framställningar för närvarande ej må till någon Riksdagens åtgärd föranleda.

Allmänna Indragningsstaten.

Anslag till ut-
gifvande af
Sveriges gamla
lagar.

2:o. Såsom ersättning för biträde och andra kostnader vid utgifvandet af arbetet "*Sveriges gamla lagar*", hvarmed Professoren, Doktor *C. J. Schlyter* fortfarande vore sysselsatt, har Kongl. Maj:t föreslagit, att å Allmänna Indragningsstaten måtte för år 1869 anvisas ett belopp af 900 R:dr; och får Utskottet, under åberopande af hvad angående ifrågavarande arbetes fortgång är, uti det vid den nådiga Propositionen om Statsverkets tillstånd och behof fogade Statsråds-protokoll (Bil. N:o 1, pag. 1), meddeladt, hemställa,

att Riksdagen måtte till denna nådiga framställning lemna bifall.

3:o. I anledning af en utaf förre Direktören och Redogöraren vid det, jemlikt Kongl. Brevet den 20 November 1866, numera upplösta gamla fästningsfängelset i Carlskrona *Mathias Larsson* afgifven, af Fångvårdsstyrelsen, på sätt af Statsråds-protokollet (Bil. N:o 1, pag. 2 och 3) närmare inhemtas, förordad ansökning, har Kongl. Maj:t föreslagit, att, enär Larsson, som är född den 1 Januari 1812 och, efter att hafva varit anställd såsom kustuppsyningsman vid tullstaten, år 1833 antagits såsom vaktmästare vid korrektionela arbetsfängelset i Malmö, år 1837 befordrats till öfvervaktmästare vid samma fängelse samt den 27 November 1854 utnämmts till direktör och redogörare vid dåvarande fästningsfängelset i Carlskrona, vid sin framskridna ålder och sitt sjukliga helstillstånd, hvartill, enligt läkares intyg, de, genom våld af fångar, honom tillfogade skador, sannolikt i sin mån medverkat, svårligen kunde såsom tjänsteman vid någon fångvårdsinrättning användas, eller på annan väg bereda sig medel till försörjning, Larsson måtte uppföras å Allmänna Indragningsstaten till åtnjutande under sin återstående lifstid af en årlig pension till belopp af 1,200 R:dr; dock med vilkor att, så länge han af statsmedel uppbär arfvode för något honom lemnadt uppdrag, deremot svarande afdrag bör å pensionsbeloppet ega rum.

*Ang. pension
ät förre
Direktören
Larsson.*

Utaf Statsråds-protokollet inhemtas vidare, bland annat, att Larsson, såsom direktör och redogörare, åtnjutit i lön 1,200 R:dr, uti skrivarearfvode 150 R:dr samt fri bostad jemte ved och ljus, äfvensom att han fortfarande, såsom hittills, hade sig anförtrodd tillsyn å flottans fångar mot årligt arfvode af 200 R:dr; och får Utskottet, med afseende dels å hvad sålunda förekommit och dels å Larssons väl vitsordade tjänstgöring, hemställa,

att Riksdagen måtte uppföra förre Direktören och Redogöraren Larsson å Allmänna Indragningsstaten till åtnjutande under sin återstående lifstid af årlig pension till belopp af 1,200 R:dr, dock med vilkor att, så länge Larsson af statsmedel uppbär arfvode för något honom lemnadt uppdrag, deremot svarande afdrag å pensionsbeloppet bör ega rum.

4:o. Enär Fånggevaldigern *Hans Nilsson*, som är född den 22 Januari 1806 och tjänstgjort i egenskap af fånggevaldiger från den 18 Oktober 1848 till den 6 Augusti 1866, under fångtransport i sistnämnda månad fått venstra lårbenshalsen afbruten, hvilken skada, enligt läkares vitsord, vore af beskaffenhet, att Nilsson icke någonsin kunde blifva duglig till tjenstens

*Angående
pension å
Fånggevaldi-
gern Nilsson.*

bestridande, har Kongl. Maj:t, uppå af Nilsson derom gjord, af Landshöfdinge-embetet i Christianstads län, som lemnat det vitsord, att Nilsson skött sin befattning särdeles väl, förordad ansökning samt i enlighet med hvad Fångvårds-styrelsen hemställt, föreslagit, det Nilsson måtte berättigas, att från och med månaden näst efter den, då han erhåller afsked från fånggevaldigersbefattningen, för sin återstående lifstid å Allmänna Indragningsstaten uppbära en årlig pension till belopp af 400 R:dr; varande i Statsråds-protokollet (Bil. N:o 1, pag. 4) upplyst, att fånggevaldigers aflöning utgöres af lön 400 R:dr och beklädnadsbidrag 50 R:dr, förutom arfvode enligt Kongl. Maj:ts Befallningshafvandes bestämmande, beräknadt till 100 R:dr för hvarje gevaldiger; och får Utskottet, med hänseende till hvad sålunda förekommit, hemställa,

att Riksdagen måtte till Kongl. Maj:ts ifrågavarande nådiga framställning lemna bifall.

Angående
pension åt
Vaktknekten
Bengtsson.

5:o. Med föranledande af Vaktknekten vid straffängelset i Göteborg *Anders Bengtssons*, af Fångvårds-styrelsen uti underdånig skrifvelse öfverlemnade ansökning, att Bengtsson, som, enligt hvad af de vid ansökningen fogade betyg vitsordades, vore född den 5 April 1807 och sedan 1848 varit såsom vaktknekt vid straffängelset i Göteborg anställd samt skött denna sin befattning väl och utan anmärkning, måtte vid afskedstagandet få sig beviljad årlig pension, har Kongl. Maj:t begärt, att, enär jemväl styrkt vore, att Bengtsson alltsedan år 1866, då han träffats af ett slaganfall, varit lam i hela högra sidan och oredig till själsförmögenheterna samt understundom angreps af epileptiska anfall, hvarigenom han vore fullkomligt hjälplös och oförmögen till någon sysselsättning, Bengtsson måtte berättigas att från och med månaden näst efter den, då han erhåller afsked från sin vaktknektsbefattning, å Allmänna Indragningsstaten uppbära för sin återstående lifstid en årlig pension till belopp, motsvarande vaktknektsaflöningen, eller 400 R:dr; hemställande Utskottet,

att Kongl. Maj:ts förevarande nådiga framställning måtte af Riksdagen bifallas.

Angående
pension
åt Regements-
kommissarien
Almberg.

6:o. Hos Riksdagen har Kongl. Maj:t föreslagit, att, då Regementskommissarien vid Hallands infanteri-bataljon *Christian Magnus Almberg*, som är född den 25 Februari 1803, den 17 September 1818 antagits till underofficer vid Vestgöta regemente, den 28 Oktober 1822 förordnats att tills vidare vara Kommissarie vid 5:te Passevolanskommissariatet, samt alltsedan år 1829, då berörda kommissariat upplöstes, enligt förordnande innehaft Regementskommissarie-befattningen vid Hallands infanteri-bataljon, på

sätt företedt läkarebetyg utvisade, till följd af ögonsvaghet och gikt i högra handen vore oförmögen att sin tjänst vidare bestrida, Almberg måtte med månaden näst efter den, i hvilken han entledigas från Regementskommissariebefattningen, på Allmänna Indragningsstaten uppföras till åtnjutande under sin återstående lifstid af en årlig pension utaf 400 R:dr, motsvarande det med samma befattning nu förenade arfvode.

Denna nådiga framställning grundar sig på en af Almberg i sådant syfte gjord underdånig ansökning, hvilken blifvit förordad ej mindre af Chefen för ofvanuämnde bataljon och Generalbefälhafvaren i tredje militärdistriktet, än ock af Arméförvaltningen; hemställande Utskottet, med hänseende till Almbergs långvariga tjänstgöringstid och å de i Statsråds-protokollet (Bil. 3 b, pag. 44) i öfrigt anförda förhållanden,

att den för Almberg föreslagna pension, 400 R:dr, måtte af Riksdagen beviljas.

7:o. Med anledning af en utaf Chefsemetet vid Vendes Artilleriregemente, efter ansökning af Kapitenen vid samma regemente *Johan Göran Hertzman*, gjord samt af General-fältygmästaren och chefen för artilleriet förordad underdånig framställning, har Kongl. Maj:t, i hufvudsaklig öfverensstämmelse med hvad Arméförvaltningen uti infordradt underdånigt utlåtande tillstyrkt samt med föranledande af Rikets Ständers vid 1854 års riksdag meddelade förklaring i fråga om obotlig ansedd sinnessvag, lam eller blind tjänstemans skiljande från ordinarie beställning i rikets tjänst, hos Riksdagen föreslagit, att bemälda Hertzman, som är född år 1828 och inträdt i Statens tjänst år 1848, men alltsedan 1862 i följd af sjuklighet varit mindre tjänstbar och de sednaste fyra åren, med undantag för korta mellantider, af samma orsak alldeles oförmögen till hvarje slags aktiv tjänstgöring, i hvilket förhållande någon förändring, enligt hvad företedt läkarebetyg utvisade, icke vore att förvänta, måtte, vid afsked från sin innehafvande kapitensbeställning, få uppföras å Allmänna Indragningsstaten till åtnjutande under sin återstående lifstid af en årlig pension å 1,750 Riksdaler, i rundt tal motsvarande yngre kapitensafföning på stat vid ofvannämnda regemente, efter afdrag af tjänstgöringspenningar samt stadgade afgifter till Arméens Pensionskassa och ackordsamorteringsfond; dock med vilkor att Kapitenen Hertzman från tjänsten afgår, innan han blifver till pension ur Arméens Pensionskassa berättigad;

*Ang. pension
åt Kapitenen
Hertzman.*

och får Utskottet, efter tagen kännedom af de till frågan hörande handlingar samt under åberopande af hvad i Statsråds-protokollet (Bil. N:o 3 c, pag. 46—48) finnes vidare anfördt, till denna nådiga framställning tillstyrka Riksdagens bifall.

Ang. pension
 åt Sergeanten
 Bergström.

8:o. Uppå en af chefen för Lifgardesbrigaden öfverlemnad och förordad underdånig framställning från Sekundchefsembetet vid Svea Lifgarde, har Kongl. Maj:t jemväl äskat, att Sergeanten vid nämnda regemente *Johan Magnus Bergström*, hvilken, född den 13 Augusti 1824 och, efter att under 3 år 9 månader hafva tjänat vid Marinregementet, år 1852 anställd vid Svea Lifgarde, flera år lidit af sinnessjukdom, som, enligt läkares intyg, efter all sannolikhet vore obotlig, i följd hvaraf Bergström är oduglig till krigstjänst, måtte med månaden näst efter den, i hvilken han från regementet erhåller afsked, få uppföras å Allmänna Indragningsstaten till årlig pension för sin återstående lifstid af 490 Riksdaler, i rundt tal motsvarande hans, efter afdrag af stadgad afgift till Arméens Pensionskassa, behållna sergeantslön på stat; dock med vilkor att Bergström från tjänsten afgår, innan han blifver till pension ur nyssnämnda pensionskassa berättigad; hemställande Utskottet, med hänseende till de i Statsråds-protokollet (Bil. N:o 3 d, pag. 49 och 50) samt de till frågan hörande handlingar ådagalagda förhållanden,

att Riksdagen måtte till Kongl. Maj:ts förevarande nådiga framställning lemna bifall.

Angående pen-
 sion åt Kapite-
 nen *Planting-
 Berglods*
 enka.

9:o. Kongl. Maj:t har äfvenledes begärt, att Kapitenen vid Gotlands nationalbeväring och tygförvaltaren i Wisby Nils Axel Planting-Berglods i behöfvande omständigheter efterlemnade enka *Edla Josefina Planting-Berglod*, född *Poignant*, måtte uppföras å Allmänna Indragningsstaten till åtnjutande under hennes återstående lifstid af en årlig pension å 400 Riksdaler, att från 1868 års början beräknas.

Af det den nådiga Propositionen åtföljande Statsråds-protokoll (Bil. 3 e, pag. 52 och 53) samt de frågan rörande handlingar, hvaraf Utskottet haft del, inhemtas, bland annat, att Kapitenen Planting-Berglod, som, enligt föreskrift, den 9 Septemter 1865, i egenskap af tygförvaltare och med biträde af vederbörande förrådsofficer, företagit utbränning eller s. k. störtning af brandgranater, dervid, till följd af explosion utaf en granatkula, blifvit svårt skadad i venstra vaden, hvarpå han, efter undergången amputation af benet, den 27 Augusti 1867 affidit; äfvensom att Planting-Berglods enka befinner sig, med fyra minderåriga barn, i behöfvande omständigheter och nödgats till boets borgenärer afträda mannens efterlemnade egendom och å barnens vägnar göra sig urarfva; och får Utskottet, med hänseende dertill att Kapitenen Planting-Berglod vid tjensteutöfning tillfogats sådan skada, hvarå döden följt samt med anledning af i öfrigt förekomna ömmande omständigheter, hemställa,

att Riksdagen måtte förklara Kapitenen m. m. Planting-Berglods enka, Edla Josefina Planting-Berglod, född Poignant, berättigad till åtnjutande af pension på Allmänna Indragningsstaten till belopp af 400 Riksdaler, att från och med innevarande års början och så länge hon i enkostånd sig befinner utgå.

10:o. Vidare har Kongl. Maj:t, till följd af Kapitenen vid Jönköpings regemente *Carl Johan Hellmans*, af såväl chefen för berörda regemente som generalbefälhafvaren i andra militärdistriktet tillstyrkta underdåniga ansöknings, begärt, att bemålde Hellman, som af en under flera år fortfarande allmän nervsvaghet blifvit till hörsel och syn så förslöad, att han redan vore något döf samt nästan blind och således urständsat att sin tjänst fullgöra äfvensom af en alltmera tilltagande förlamning af syn-nerven sannolikt inom kort tid blefve fullkomligt blind, måtte med månaden näst efter den, i hvilken han erhåller afsked ur krigstjensten, uppföras till åtnjutande under sin återstående lifstid af en årlig pension till belopp motsvarande Hellmans lön efter normalstat, eller 1,200 Riksdaler; dock med vilkor att Kapitenen Hellman, som är född år 1821 och kommit i tjänst år 1836 samt alltså, jemlikt föreskrifterna i det för Arméens Pensionskassa gällande reglemente af den 21 November 1865, redan är berättigad att, med expektansafgifters erläggande efter afgang ur tjensten, framdeles komma i åtnjutande af pension från nämnda kassa, skall åligga att, från den tidpunkt, då han sålunda eger tillträda pension från nyssberörda kassa, vidkännas en mot beloppet deraf svarande minskning i pensionen på indragningsstat.

*Ang. pension
åt Kapitenen
Hellman.*

Utaf det vid den nådiga Propositionen fogade Statsråds-protokoll (Bil. N:o 3 f, pag. 55) samt de till denna fråga hörande handlingar inhemtas visserligen, att Hellman under flera år endast med ansträngning kunnat förätta sin tjänst samt att han under sistlidne år icke kunnat deltaga i regementets möten; men då Hellman efter tre års förlopp blifver berättigad att uppbära pension från Arméens Pensionskassa samt det handlingarne bifogade läkarebetyg icke innehåller något yttrande derom, huruvida Hellmans sjukdom anses vara af obotlig beskaffenhet, hemställer Utskottet,

att Kongl. Maj:ts ifrågavarande nådiga framställning icke må af Riksdagen bifallas.

11:o. Uti en inom Första Kammaren väckt motion (N:o 33) har Friherre *G. O. Peyron* yrkat, att, när den pension från Allmänna Indragningsstaten, hvaraf Regementsstallmästaren vid Husarregementet Konung Carl XV *Mathias Giese* eger, efter erhållet afsked, komma i åtnjutande, jemte

Ang. förhöjning i Regementsstallmästaren Gieses pension.

hvad han är berättigad att erhålla från Arméens Pensionskassa, icke vore för honom och för hans familjs underhåll tillräckligt, förstberörda pension måtte höjas med 500 Riksdaler eller till 900 Riksdaler, hvarigenom Giese skulle, tillhoppa med pensionen från nyssnämnda pensionskassa, 600 Riksdaler, bekomma ett sammanlagdt belopp af 1,500 Riksdaler.

I enlighet med Kongl. Maj:ts, uti särskild nådig Proposition, till förra Riksdagen gjorda framställning, beviljade Riksdagen Regementsstallmästaren Giese, vid erhållet afsked, å Allmänna Indragningsstaten en pension till belopp af 400 Riksdaler, att, jemte den pension af 600 Riksdaler han egde att i Arméens Pensionskassa uppbära, under hans återstående lifstid utgå. Då motionären icke anfört andra omständigheter än de, som lågo till grund för ofvannämnda nådiga Proposition och förra Riksdagens beslut, saknar Utskottet anledning att förevarande framställning till bifall förorda, hvadan, med tillkännagifvande derjemte att den Giese tillförsäkrade pensionsförmån från Allmänna Indragningsstaten till beloppet öfverensstämmer med den, som af Rikets Ständer vid 1865—1866 års riksdag beviljades Regementsstallmästaren vid Lifregementets Husar-korps, Ryttmästaren m. m. M. Leijon, Utskottet hemställer,

att Friherre Peyrons motion icke må till någon Riksdagens åtgärd föranleda.

12:o. Vid sistförflutna riksdag anvisades, till Kongl. Maj:ts disposition, för innevarande år 20,000 Riksdaler, att användas till understöd åt de sedan 1808 och 1809 års krig kvarlevande *landtvärnsmän*, som kunde anses vara af dylikt understöd i behof; och har Kongl. Maj:t nu äskat, att för detta ändamål enahanda belopp måtte å Allmänna Indragningsstaten för år 1869 uppföras.

Ang. understöd till landtvärnsmän.

Under åberopande af hvad rörande denna fråga finnes i Statsrådsprotokollet (Bil. N:o 3 a, pag. 7) anfördt, hvaraf framgår att ofvannämnda anslag äfven för år 1869 är till oförminskadt belopp erforderligt, tillstyrker Utskottet,

att Riksdagen måtte till ifrågavarande ändamål för år 1869 å Allmänna Indragningsstaten uppföra, till Kongl. Maj:ts disposition, ett belopp af 20,000 Riksdaler.

Ang. öfverflyttning till Allmänna Indragningsstaten af pensionsberättigade officerare vid Kongl. Flottans nya reserv-stat.

13:o. Med antagande att, vid omorganisationen af Kongl. Maj:ts flotta, antalet officerare vid de nybildade korpserna: Kongl. Flottan och Skärgårdsartilleriet, blifvit beräknadt och bestämdt efter det verkliga behovet för tjenstgöringens bestridande under fredstid samt på det de å Kongl. Flottans *nya reserv-stat* uppförda officerare måtte få röna en åtminstone någorlunda motsvarande

motsvarande behandling med den, som kommit den nyligen upplösta Konstruktionskorpsen till del, har Herr *J. Sjögren*, uti en inom Andra Kammarerna väckt motion (N:o 113), föreslagit, att då officerarne vid ofvannämnda reserv-stat uppnått den lefnads- och tjenste-ålder, som berättigar till pension, de böra, med bibehållande af lön och tjenstgöringspenningar, men med afdrag af inqvarteringsersättningen och utan tjenstgöringsskyldighet, öfverflyttas på Allmänna Indragningsstaten, emot ersättning från Femte till Niönde Hufvudtiteln, intilldess, efter det Hufvudtitlarne vid hvarje sammanträdande riksdag hunnit behörigen regleras, den vid dem upprättade nya Riksdagen komme att lända till efterrättelse.

Enligt det af Kongl. Maj:t den 16 September 1865 gillade förslag till förändrad organisation af flottans officers- och underofficerspersonal, skulle de officerare, som icke komme att upptagas i de begge nya korpsernas, Kongl. Flottan och Skärgårdsartilleriet, rullor, utan blefve, med innehafvande aflönings- och inqvarteringsförmåner samt fortfarande tjenstgöringsskyldighet, till en särskild stat, kallad nya reserv-staten, öfverflyttade, vara berättigade att med bibehållande af lönen, men utan tjenstgöringspenningar och inqvartering, erhålla afsked, i hvilket fall de skulle uppföras på en särskild indragningsstat och blifva intill uppnådd ålder af 55 år förbundne att under krigstid åter ingå i tjenst, emot tillgodonjutande derunder af fulla aflöningsförmåner enligt innehafvande grad. Då Utskottet icke funnit anledning vara för handen, att, med afvikande från sålunda gjorda bestämmelser, tillförsäkra de på Kongl. Flottans nya reserv-stat uppförde officerare någon vidare förmån, får Utskottet hemställa,

att Herr Sjögrens ifrågavarande motion icke må till någon Riksdagens åtgärd föranleda.

14:o. Enär Landskanslisten i Blekinge län *Fredrik Westin*, hvilken är född den 10 December 1803 och, efter att år 1822 antagits till biträde i Carlskrona landskansli, der han år 1844 utnämns till landskanslist, mer än 45 år med sällsynt ordentlighet, flit och redbarhet bestridt en synnerligen magtpåliggande och besvärlig tjenstgöring å landskansliet, i anseende till försvagade kroppskrafter numera är oförmögen att sköta ifrågavarande tjenst, har Kongl. Maj:t, uppå af Westin derom gjord, af såväl Kongl. Maj:ts Befallningshafvande i ofvannämnda län som Statskontoret, på sätt af Statsrådsprotokollet (Bil. N:o 5, pag. 49) närmare inhemtas, förordad ansökning, föreslagit, att Westin må, efter erhållet afsked från sin innehafvande befattning, få uppföras å Allmänna Indragningsstaten till åtnjutande af pension med ett belopp motsvarande landskanslistlönen, eller 500 Riksdaler; och får,

*Ang. pension
åt Landskans-
listen Westin.*

med hänseende till Westins långvariga och väl vitsordade tjenstgöring, Utskottet tillstyrka,

att den för Landskanslisten Westin föreslagna pension, 500 Riksdaler, må af Riksdagen beviljas.

Ang. pension
åt Länsman
Edelfelt.

15:o. Då Länsman i Oppmanna med flera socknars distrikt i Wilands härad af Christianstads län, *Claes Edelfelt*, som är född den 13 Juli 1819 och tillbragt öfver 33 år i Statens tjenst, enligt läkares intyg, sedan många år tillbaka haft ryggsmergslidande, hvilket icke lemnade något hopp om förbättring och numera så långt framskridit, att han vore oförmögen att sin tjenst bestrida, har Kongl. Maj:t, i anledning af en utaf Edelfelt gjord, af Kongl. Maj:ts Befallningshafvande i Christianstads län förordad underdånig ansökning, samt efter det Statskontoret infordradt utlåtande afgifvit, begärt, att Edelfelt måtte förklaras berättigad, vid afskedstagandet, till åtnjutande af pension från Allmänna Indragningsstaten till ett mot de $\frac{3}{4}$ delar af länsmanlönen, som Edelfelt för närvarande under sin tjenstledighet eger att uppbära, svarande belopp, eller 525 R:dr; Och får Utskottet, med jemväl fästadt afseende å de uti Statsråds-protokollet (Bil. N:o 5, pag. 50 och 51) i öfrigt anförda omständigheter, hemställa,

att Riksdagen måtte förklara Länsman Edelfelt berättigad att, vid afskedstagandet, uppföras å Allmänna Indragningsstaten till åtnjutande af årlig pension till belopp af 525 R:dr.

Ang. pension
åt Länsman
Wannberg.

16:o. Vidare har, med anledning af Kongl. Maj:ts Befallningshafvandes i Gefleborgs län derom gjorda underdåniga framställning och efter Statskontorets hörande, Kongl. Maj:t hos Riksdagen föreslagit, att, enär Länsman i Rogsta och Ilsbo socknar af nämnda län, *Lars Wannberg*, som är född den 3 April 1820 och år 1841 inträdt i Statens tjenst, för omkring 15 år sedan börjat visa tecken till sinnessjukdom, hvilken sedermera tilltagit, så att han blifvit oförmögen att sköta sin tjenstbefattning och i följd deraf alltsedan den 17 Januari 1862 haft tjenstledighet, äfvensom, enligt hvad handlingarne bifogadt läkarebetyg innehölle, troligen för all framtid blefve i saknad af den reda i begrepp och klarhet i förståndet, som nödvändigt fordrades för att rätt kunna sköta en offentlig tjenstbefattning, Wannberg måtte, efter erhållet afsked, få uppföras å Allmänna Indragningsstaten till åtnjutande såsom pension under sin återstående lifstid af ett belopp, motsvarande det Wannberg för närvarande under sin tjenstledighet, jemlikt författningarne, eger af lönen, 700 R:dr, årligen uppbära, eller $\frac{3}{4}$ delar deraf med 525 R:dr. Med hänseende såväl till de härvid förekomna bevekande omständigheter och Wannbergs, före inträdande af hans sinnessjukdom, väl

vitsordade nit och skicklighet i utöfningen af sin befattning, som å vigten deraf att tjensten, som under flera år genom vikarie uppehållits, icke under en längre tid vidare på detta sätt bestrides, hemställer Utskottet,
att Riksdagen må bifalla hvad Kongl. Maj:t i förevarande hänseende föreslagit.

17:o. Af Kongl. Maj:t är jemväl föreslaget, att länsman i Siden-^{Ang. pension}sjö distrikt af Wester-Norrlands län, *Erik Niklas Meijerhöffer*, som, vid ^{åt Länsman}numera upphunnen ålder af öfver 71 år, till följd af ålderdomssvaghet vore ^{Meijerhöffer.} oförmögen att sköta sin tjenst samt derjemte befunne sig i torftiga omständigheter, måtte, ehuru han ej innehade föreskrifvet antal tjensteår, uppföras å Allmänna Indragningsstaten till åtnjutande, efter afskedstagandet, af pension till belopp motsvarande länsmanlönen, eller 700 R:dr; hemställande Utskottet, med hänseende till härvid förekommande bevekande omständigheter samt under åberopande af hvad i Statsråds-protokollet (Bil. N:o 5, pag. 53) vidare finnes omförmäldt,
att Riksdagen må förklara Länsman Meijerhöffer, vid afskedstagandet, berättigad till åtnjutande af pension från Allmänna Indragningsstaten till belopp af 700 R:dr.

18:o. Enär Vaktmästaren vid Landskansliet i Blekinge län, *Sven Johansson*,^{Ang. pension} efter den sinnessjukdom, hvilken han år 1864 iråkat, fortfarande ^{åt Vaktmästaren}vore oförmögen att sin tjenst bestrida och föga utsigt till förbättring förefunnnes, har Kongl. Maj:t, uppå af Dess Befallningshafvande i nämnda län gjord underdånig framställning och i enlighet med hvad Statskontoret uti afgifvet underdånigt utlåtande tillstyrkt, hos Riksdagen föreslagit, att Johansson, som vore öfver 59 år gammal och tillbragt i allmän tjenst omkring 27 år samt med familj befunne sig i mycket knappa omständigheter, måtte, efter erhållet afsked, få uppföras å Allmänna Indragningsstaten med pension, motsvarande hans nu innehafvande lön, 400 R:dr.

Efter tagen kännedom af de till frågan hörande handlingar får Utskottet, med hänseende till de härvid förekomna ömmande omständigheter, samt då vaktbetjente, enligt författningarne, ej äro förbundne att under sjukdom afstå något af sin aflöning, hemställa,
att Riksdagen måtte till denna nådiga framställning lemna bifall.

19:o. Hos Riksdagen har Kongl. Maj:t föreslagit, att, då Kommissionslandtmätaren i Jönköpings län *Tuve Ludvig Ryberg*, som är född den 25 Januari 1806 och år 1825 antagits till landtmäteriauskultant samt 1838^{Angående} ^{pension} ^{åt} ^{Kommissions-} ^{landtmätaren} ^{Ryberg.}

befordrats till kommissionslandtmätare, på sätt företedt läkarebetyg innehöle, sedan längre tid lidit af svaghet i öfre och nedre extremiteterna i följd af ryggmergssjukdom, hade osäker, stapplande gång och svårighet att skriva, hvadan han egde en minskad förmåga att kunna genom sin tjänstebefattning förskaffa sig sitt uppehälle, Riksdagen måtte, enär jemväl styrkt vore, att Ryberg med familj befunne sig i torftiga omständigheter, förklara honom berättigad, att, vid afskedstagandet, från Allmänna Indragningsstaten uppbära en årlig pension, hvilken, med afseende å det för kommissionslandtmätare, vid uppnådd pensionsålder, i allmänhet bestämda belopp af 900 R:dr, torde få utgå med 800 R:dr.

Denna nådiga framställning är föranledd af en af Ryberg gjord underdånig ansökning, hvilken blifvit förordad af Landtmäteristyrelsen, som vitsordat att Ryberg tillföre varit i hög grad verksam; hemställande Utskottet, med afseende å hvad sålunda förekommit och efter tagen kännedom af de till frågan hörande handlingar,

att Riksdagen måtte, med bifall till hvad Kongl. Maj:t i nåder föreslagit, förklara Ryberg berättigad till åtnjutande, efter erhållet afsked, af pension från Allmänna Indragningsstaten till belopp af 800 R:dr.

Angående
pension åt
Kommissions-
landtmätaren
Marin.

20:o. I anledning af Kommissionslandtmätaren i Östergötlands län *Erik Theodor Marins* derom gjorda, af Landtmäteristyrelsen, på sätt af Statsråds-protokollet (Bil. N:o 5 pag. 56) närmare inbemas, förordade ansökning, har Kongl. Maj:t begärt, att, då Marin, som är född den 6 Juli 1809, år 1830 antagits till landtmäteriauscultant och år 1841 befordrats till kommissionslandtmätare, till följd af sjukdom vore för framtiden oförmögen att sina tjänsteåligganden fullgöra, Riksdagen måtte, med afseende äfven derå, att Marin vore utfattig och saknade alla tillgångar till ett tillräckligt lifsuppehälle, förklara honom berättigad, vid afskedstagandet, till åtnjutande från Allmänna Indragningsstaten af pension till belopp af 600 R:dr; och får Utskottet, med hänseende till hvad sålunda förekommit, tillstyrka, att Riksdagen måtte till förevarande nådiga framställning lemna bifall.

Angående
pension åt f.
d. Bokhållaren
Berger

21:o. Uti motion (N:o 246) har Herr *Johan Olsson* från Calmar län anhållit, att Riksdagen måtte bevilja f. d. Bokhållaren vid Ottenby stuteri *Carl Johan Berger* en årlig pension att under hans återstående lifstid utgå med 600 R:dr, hvilket belopp skulle motsvara hälften af hans förra lön, som, enligt ett vid motionen fogadt transsumt af den för Ottenby stuteri

gällande aflöningsstat, utgjort 66 kubikfot råg, 60 kubikfot korn, 126 kubikfot potatis, 3 kofoder, 12 famnar ved samt i kontant 600 R:dr.

Af motionen samt densamma åtföljande handlingar inhemtas, att Berger, som är född den 20 Februari 1813, dels innehaft enskild tjänst, dels under åren 1855—1861 tjenstgjort såsom bränvinsbränneri-kontrollör i Calmar län, till dess han sistnämnda år antagits till bokhållare vid Ottenby stuteri, hvilken plats han innehaft till den 1 Juli 1867, då han, till följd af sjuklighet, måste derifrån afgå.

Enligt hvad af motionen vidare gifves vid handen, har framställning hos Kongl. Maj:t blifvit gjord om Proposition till Riksdagen för erhållande af pension åt Berger, hvaruppå någon åtgärd dock icke följt; och då den korta tid af 6 år, Berger innehaft tjänst vid förrberörda stuteri, icke lär kunna grundlägga något giltigt anspråk på pension af Statsverket, hemställer Utskottet,

att Herr Johan Olssons ifrågavarande motion må af Riksdagen lemnas utan afseende.

22:o. Då till följd af Rikets Ständers beslut bergsskolan i Falun efter 1869 års ingång skall till Stockholm förflyttas och med Teknologiska institutet förenas, har Kongl. Maj:t föreslagit, att Andre Läraren vid nämnda skola, Professoren m. m. *Jonas Samuel Bagge*, som är född den 1 Juli 1803 och år 1830 inträdt i Statens tjänst samt således vid tiden af bergsskolans förflyttning kommer att hafva uppnått 65 års ålder och i 38 år varit i Statens tjänst anställd, måtte från 1869 års ingång få uppföras å Allmänna Indragningsstaten till åtnjutande för sin återstående lifstid af en pension motsvarande Bagges nuvarande löneförmåner, eller 2,500 R:dr kontant lön jemte fri bostad, den sednare i värde uppskattad till 350 R:dr, eller ett sammanlagdt belopp af 2,850 R:dr.

Angående pension åt Andre Läraren vid Bergsskolan i Falun Bagge.

Med afseende derå att Bagge, enligt hvad vitsordadt blifvit, såsom andre lärare vid ofvannämnda bergsskola ej allenast ådagalagt berömlig skicklighet, nit och samvetsgrannhet vid lärarekallets utöfning, utan äfven genom bildandet af bergsskolans värderika samlingar af modeller och ritningar samt utgifvandet af skrifter tillskyndat den Svenska bergshandteringen stort gagn, får Utskottet, under åberopande af hvad Statsråds-protokollet (Bil. N:o 5 pag. 57 och 58) rörande denna fråga vidare innehåller, till denna nådiga framställning tillstyrka

Riksdagens bifall.

Ang. pension
åt Telegrafin-
tendenten, Öf-
verstelöjtnan-
ten von Heland.

23:o. Uti en utaf Intendenten vid Telegrafstyrelsens kameral-afdelning, Liniechefen för de optiska telegraferna i Stockholms skärgård, Öfverstelöjtnanten *Isak Fredrik von Heland* till Kongl. Maj:t ställd samt af Telegrafstyrelsen med förord insänd underdånig ansökning har von Heland, som är född den 11 Juli 1801 och således mer än 66 år gammal och varit i rikets tjänst i mer än 50 år eller alltsedan år 1817, då han antogs till Förare vid Södermanlands regemente, anhållit att varda tillförsäkrad någon årlig pension, för att derigenom sättas i tillfälle att söka afsked från de befattningar, han vid Telegrafverket innehade; och har Kongl. Maj:t, på grund af de i Statsråds-protokollet (Bil. N:o 6 b pag. 29) anförda skäl, föreslagit, att von Heland må uppföras å Allmänna Indragningsstaten till åtnjutande derifrån under sin återstående lifstid från och med månaden näst efter den, hvari afsked från hans nu innehafvande befattningar vid Telegrafverket honom beviljas, af en årlig pension till belopp af 2,770 R:dr, hvilket belopp, sammanlagdt med den pension, han redan eger uppbära från Arméens pensionskassa, 750 R:dr, motsvarar 80 procent af de aflöningar, han för närvarande åtnjuter vid Telegrafverket.

Med hänseende till Öfverstelöjtnant von Helands långvariga tjenstetid och den väl vitsordade verksamhet, han derunder utvecklat, tillstyrker Utskottet,

att Riksdagen må för Öfverstelöjtnanten von Heland å Allmänna Indragningsstaten såsom pension uppföra ett belopp af 2,770 R:dr, att utgå från och med månaden näst efter den, hvarunder han från sina befattningar vid Telegrafverket erhåller afsked.

Ang. pension
åt förrre Lands-
höfdingen
Montgomerys
enka.

24:o. Under återopande af de i Statsråds-protokollet (Bil. N:o 6 b pag. 30) anförda omständigheter, har Kongl. Maj:t föreslagit, att f. Landshöfdingen *G. A. Montgomerys enka Hedvig Elisabeth Montgomery, född Wallmark*, måtte uppföras å Allmänna Indragningsstaten till åtnjutande af en årlig pension till belopp af 600 R:dr.

Med afseende å Landshöfdingen Montgomerys ådagalagda förtjenster under en 48-årig tjenstetid såväl under 1808—1809 och 1814 års krig som ock derefter å den civila embetsmannabanan samt i egenskap af författare i krigshistorien, får Utskottet, då upplyst blifvit, att Montgomerys enka jemte tvänne oförsörjda döttrar numera befinner sig i torftiga ekonomiska omständigheter, hemställa,

att Riksdagen måtte å Allmänna Indragningsstaten uppföra ett belopp af 600 R:dr, att såsom pension af f. d.

Landshöfdingen Montgomerys enka årligen, så länge hon i enkostånd sig befinner, uppbäras.

25:o. Kongl. Maj:t har jemväl begärt, att afidne Sekreteraren vid Statistiska Centralbyrån F. E. Fähræi efterlemnade enka *Carolina Mathilda Fähræus*, född *Nytzell*, som till egen bergning och trenne minderåriga barns uppfostrande icke egde annan tillgång än den icke betydliga qvarlåtenskapen efter mannen, må berättigas att årligen, så länge hon lever ogift, å Allmänna Indragningsstaten uppbära en pension af 400 R:dr.

Ehuru erkännande de förtjenster om det allmänna, som afidne Sekreteraren vid Statistiska Centralbyrån Fähræus under sin tidigt afbrutna lefnadsbana redan hunnit inlägga, har likväl Utskottet, som anser pensionering af embets- och tjenstemäns efterlemnade enkor eller familjer endast i särskilda undantagsfall böra ifrågakomma, funnit sig icke kunna förorda Kongl. Maj:ts ifrågavarande nådiga framställning; hvadan Utskottet, med tillkännagivande att behållningen i boet efter Sekreteraren Fähræus utgjorde för enkan och trenne minderåriga barn 12,287 R:dr 61 öre, hemställer,
att den för Sekreteraren Fähræi enka föreslagna pension icke må beviljas.

26:o. Inom Första Kammaren har Herr *C. O. Troilius* (uti motion N:o 71) föreslagit, att Riksdagen måtte åt afidne Machiningeniören, Friherre G. A. H. von Dübens efterlemnade enka, *Hedvig Adamina Eugenia von Düben*, född *von Vegesack* anslå en pension af 400 R:dr, att årligen utgå, så länge Friherrinnan von Düben lefde ogift.

Under åberopande af hvad Utskottet i nästföregående punkt anfört, och då icke är ådagalagdt, att några synnerligen bevekande omständigheter härvid förefinnas, tillstyrker Utskottet,
att Herr Troilii motion icke må af Riksdagen bifallas.

27:o. Uti en inom Första Kammaren väckt, till Utskottet remitterad motion (N:o 27) har Grefve *C. G. D. Mörner*, under förmålan hurusom den 10 December 1866 afidne Kammarrättsrådet C. Printzensköld, hvilken den 3 September 1816 inträdt i Statens tjenst och först den 15 Januari 1864, efter att hafva uppnått en ålder af nära 68 år, derifrån på sin begäran undfick afsked, år 1826, vid stiftandet af Civilstatens Pensionsinrättning, måst afsäga sig rättigheten att såsom delegare i nämnda inrättning ingå, hvadan och då vid dödsfallet skulderna i Printzenskölds bo öfverstego tillgångarne, hans efterlemnade enka, vid en ålder af närmare 68 år, befunne sig utan bergning, föreslagit, att Riksdagen måtte tilldela bemälda

enka, *Beata Christina Lagerberg*, under hennes återstående lifstid en årlig pension af 500 R:dr, utgörande icke fullt det belopp, som skulle hafva henne från Civilstatens pensionskassas enskilda enke- och pupillfond tillkommit.

Då, på sätt af motionen inhemtas, Kongl. Maj:t efter af Printzen-skölds enka derom gjord underdånig ansökning, icke funnit skäl att hos Riksdagen göra framställning om beviljande af något understöd för henne, och Utskottet jemväl funnit sådana omständigheter icke förekomma, som påkalla bifall till den nu gjorda framställningen, tillstyrker Utskottet, under återopande i öfrigt af hvad under punkten 25 här ofvan anförts,

att Grefve Mörners motion icke må till någon Riksdagens åtgärd föranleda.

Ang. ersättning
till en arren-
dator för ex-
proprierad
jord.

28:o. Sedan, i anseende till skedd expropriation för nordvestra stambanans anläggning af mark från indragna och utarrenderade häradsskrifvarebostället Vestra Haaf i Warnums socken och Ölme härad af Wermlands län, arrendatorn af samma boställe blifvit, på sätt af Statsråds-protokollet (Bil. N:o 6 b, pag. 30) närmare inhemtas, genom Kongl. Brevet den 28 December 1866, tillerkänd årlig ersättning till ett mot 5 procent af den till Riksgälds-kontoret levererade expropriationssumman svarande belopp, eller i jemnadt tal 54 R:dr 50 öre, har Kongl. Maj:t nu föreslagit, att berörda belopp måtte å Allmänna Indragningsstaten uppföras.

Med tillkännagifvande att ofvannämnda boställe är för Statsverkets räkning utarrenderadt på 20 år, räknadt från midfastan 1865, och då nuvarande arrendatorn måste anses till ifrågavarande ersättningsbelopp berättigad, tillstyrker Utskottet,

att hvad Kongl. Maj:t uti förevarande hänseende föreslagit, må af Riksdagen bifallas.

Ang. anslag
till anskaffande
af original-
målningar utaf
växter ur
Sveriges flora.

29:o. Uppå Vetenskaps-Akademiens derom gjorda underdåniga anhallan har Kongl. Maj:t föreslagit, att det årliga belopp af 1,200 R:dr, som Akademien en längre tid fått uppbära till *anskaffande af originalmålningar utaf växter ur Sveriges flora samt utgifvandet af teckningar utaf zoologiska föremål*, äfven måtte för år 1869 å Allmänna Indragningsstaten till Vetenskapsakademiens förfogande anvisas; och får Utskottet, med återopande af hvad i Statsråds-protokollet (Bil. N:o 7 pag. 49) rörande denna fråga är anfördt, tillstyrka

Riksdagens bifall till denna nådiga framställning.

Ang. pension
åt Rektor Hult-
ström.

30:o. I anledning af en utaf Domkapitlet i Skara Stift förordad, underdånig ansökning af Rektor vid Wenersborgs högre elementarläroverk, Filosofie

Filosofie Doktorn *Carl Samuel Hultström* har Kongl. Maj:t föreslagit, att bemålde Hultström, som numera uppnått en ålder af öfver 61 år och vid läroverket tjenstgjort 36 år, deraf 27 år såsom rektor, måtte, med afseende såväl å hans långvariga tjenstetid och styrkta sjuklighet, som å hans af Domkapitlet vitsordade, utmärkta förtjenster om Wenersborgs elementarläroverk under de särskilda stegen af dess utveckling, efter erhållet afsked, uppföras till åtnjutande af årlig pension från Allmänna Indragningsstaten till belopp motsvarande 80 procent af rektorlönen, eller 3,200 R:dr; och får Utskottet, med hänseende till hvad sålunda förekommit, hemställa,

att denna nådiga framställning måtte af Riksdagen bifallas.

31:o. Vidare har Kongl. Maj:t föreslagit, att Professoren *Carl Gustaf Qvarnströms* enka, *Carolina Qvarnström*, född *Tivander*, måtte uppföras å Allmänna Indragningsstaten till erhållande under sin återstående lifstid af en pension af 600 R:dr, att utgå från och med innevarande års början; varande denna nådiga framställning grundad på en af Professor Qvarnströms enka i sådant syfte gjord och af Akademien för de fria konsterna, på sätt af Statsråds-protokollet (Bil. N:o 7, pag. 11 och 12) närmare inhemtas, förordad ansökning.

Ang. pension
åt Professor
Qvarnströms
enka.

Genom de af Professor Qvarnström i lifstiden ådagalagda utmärkta förtjenster och det sätt, hvarpå han både såsom utöfvande konstnär samt såsom lärare och styresman vid Akademien för de fria konsterna gagnat och hedrat fäderneslandet, har han, på sätt i Statsråds-protokollet jemväl är erinradt, gjort sig så förtjent af det allmänna, att hans efterlemnade enka ej bör af Riksdagen lemnas utan det understöd, som, utöfver den henne tillfallna andel i boet efter hennes aflidne man, uppgående till 9,006 R:dr 91 öre, deruti inberäknadt värdet af den för henne behöfliga lösegendom, för hennes utkomst är erforderligt; hvadan Utskottet hemställer,

att Riksdagen måtte bevilja Professor Qvarnströms enka en pension af 600 R:dr årligen, att utgå från och med innevarande års början och så länge hon i enkostånd sig befinner.

32:o. När Medicinalrådet m. m. Medicine Doktorn och Kirurgie Magistern *Carl Ulrik Sondén*, ehuru han fyllt 65 år och redan år 1826, eller för 41 år sedan, såsom stipendiat i Fältläkarekorpsen inträdt i Statens tjenst, icke egde att för pensionsrätt räkna sig hela den förflutna tjenstetiden till godo, då han under hälften deraf varit anställd såsom läkare dels vid Södra korrektionsinrättningen i Stockholm, dels vid Danviks hospital, med hvilka befattningar rättighet till tjensteårsberäkning icke vore förenad, har

Ang. pension
åt Medicinal-
rådet Sondén.

Kongl. Maj:t af skäl, som i Statsråds-protokollet (Bil. N:o 7, pag. 14) finnas anförda, föreslagit, att Sondén måtte efter afskedstagandet från Medicinalråds-embetet på Allmänna Indragningsstaten uppföras till åtnjutande under sin återstående lifstid af en mot fyra femtedelar af hans nu innehafvande lön 4,000 R:dr och löneförhöjning 1,000 R:dr, tillhoppa 5,000 R:dr, svarande pension af 4,000 R:dr, att tillträdas med månaden näst efter den, då afsked varder honom beviljad.

Under åberopande af Sondéns trettioåriga mödosamma tjenstgöring såsom läkare vid Danviks hospital, hans betydande vetenskapliga verksamhet såsom författare, särdeles inom psykiatriens område, och isynnerhet den osparda möda och det oförtröttade nit, sökanden ådagalagt i fäderneslandets och mensklighetens tjenst genom sin förtjenstfulla verksamhet i tal och skrift för befrämjande af en förbättrad sinnessjukvård, har Sundhets-kollegium i underdånig skrifvelse förordat Medicinalrådet Sondéns pensionsansökning; och får Utskottet, med hänseende till hvad sålunda förekommit och hvad i öfrigt uti berörda Statsråds-protokoll finnes anfördt, tillstyrka,

att Riksdagen måtte till Kongl. Maj:ts ifrågavarande nådiga framställning lemna bifall.

Ang. pension
åt Provincial-
läkaren Wret-
holms enka.

33:o. För Provincialläkaren i Haparanda distrikt m. m. C. J. Wret-holms enka *Maria Lovisa Wretholm*, född *Calmeijer*, har Kongl. Maj:t äskat en årlig pension af 300 R:dr, att från och med innevarande år under hennes återstående lifstid utgå.

Oaktadt handlingarne ådagalägga, att Provincialläkaren Wretholm i lifstiden med sällspordt nit och sjelfuppoffring skött sitt mödosamma kall, har Utskottet likväl ansett hans förtjenster om det allmänna icke kunna vara af den framstående beskaffenhet, att derpå kunde grundas någon skyldighet för Staten att om hans efterlemnade enka draga försorg; och Utskottet hemställer alltså,

att den för Provincialläkaren Wretholms enka äskade pension icke må af Riksdagen beviljas.

Ang. pension
åt Sånglära-
ren Hellberg.

34:o. Med anledning af en utaf Domkapitlet i Strengnäs stift, efter ansökning af läraren i sång vid högre elementarläroverket i Nyköping *Carl Gustaf Hellberg*, gjord underdånig framställning, har Kongl. Maj:t, i enlighet med hvad Statskontoret uti infordradt underdånigt utlåtande tillstyrkt, hos Riksdagen föreslagit, att ehuru bemälde Hellberg, som vore ofärdig i högra höftleden och lede af andtappa, hvilken vid hvarje år tilltoge, så att densamma i förening med hans "ofärdsel" snart gjorde det för honom omöjligt att sin tjenst fullgöra, icke uppnått högre ålder än 59½ år och endast

27 $\frac{3}{4}$ år innehaft sånglärarebefattningen vid nämnda läroverk, Riksdagen måtte medgifva, att, sedan Hellberg, med behörigt läkarebetyg, styrkt sig vara till vidare tjänstgöring oförmögen, ett belopp motsvarande $\frac{3}{4}$ delar af hans innehafvande aflöning 500 R:dr, eller 375 R:dr, måtte å Allmänna Indragningsstaten uppföras, för att af Hellberg såsom pension åtnjutas från och med månaden näst efter den, i hvilken afsked honom beviljades.

Med hänseende till hvad sålunda förekommit och under åberopande af hvad i Statsråds-protokollet (Bil. N:o 7, pag. 47) vidare är anfördt, tillstyrker Utskottet,

att Riksdagen måtte till denna nådiga framställning lemna bifall.

35:o. I öfverensstämmelse med hvad Utskottet i sitt Utlåtande angående regleringen af utgifterna under Riksstatens Åttonde Hufvudtitel, punkten 8, föreslagit, har Utskottet å bifogade tabell Litt. B. upptagit hyresersättning för rektorn vid elementarläroverket i Strengnäs, att med 350 Riksdaler årligen utgå från den 1 Juli 1866, till dess bemälde rektor kommer i åtnjutande af den för honom afsedda boställslägenhet; hvilket Utskottet här skolat

Ang. hyresersättning för Rektorn vid Strengnäs elementarläroverk.

till Riksdagens godkännande anmäla.

36:o. Inom Första Kammaren har Herr *J. A. Sæve* (uti motion N:o 62) af anförda skäl föreslagit, att Riksdagen måtte för sin del besluta, i likhet med det undantagsstadgande i afseende på pensioneringen, som redan eger rum för gymnastiklärare och i enlighet med hvad som sednast är stadgadt för folkskolelärare, att lärare vid rikets elementarläroverk efter 30 års tjänstgöring derstädes och minst 20 år tillbragta i ordinarie tjänst, skall vara till pension efter stat berättigad, så framt han uppnått en ålder af 60 år, samt att Riksdagen måtte till Kongl. Maj:ts nådiga disposition ställa ett anslag tillräckligt för ändamålets vinnande.

Ang. pensionering af elementarläroverkslärare.

I enlighet med hvad Utskottet under punkten 1 här ofvan anført samt då det ansetts mindre lämpligt, att Riksdagen, förr än i sammanhang med allmän pensionsreglering, till pröfning upptager hithörande partiela frågor, hemställer Utskottet,

att Herr Sæves motion för närvarande ej må till någon Riksdagens åtgärd föranleda.

37:o. Jemte förmålan, att riksmarkegångspriset å spannmål för åren 1865, 1866 och 1867 utgjort i medeltal 1 Riksdaler 87 öre per kubikfot, motsvarande 11 Riksdaler 78 öre per tunna, eller 1 Riksdaler 28 öre per

Ang. tillökning för den under en del löner inbegripna spannmål.

tunna utöfver det värde, hvartill spanmålen vid 1841 års statsreglering beräknades, har Kongl. Maj:t nu föreslagit, att den lönefyllnad, hvarom, jemlikt då stadgade grunder, de, som före vidtagandet af berörda statsreglering tillträdtt och ännu bibehålla löner med derunder beräknad spannmål, äro tillförsäkrade, måtte af Riksdagen bestämmas efter nämnda prisskilnad å spanmålen, 1 Riksdaler 28 öre per tunna, till utgående från Allmänna Indragningsstaten, vid det af Statskontoret upplysta förhållande, att den *spannmål, som inbegripes under lönerna för dylika äldre, före år 1841 utnämnde löntagare* nu utgör 1,197 tunnor, skulle således till oförmälda spannmålserättning erfordras ett anslag i jemnt tal af 1,500 Riksdaler, eller 500 Riksdaler mindre än hvad vid förra riksdagen för ändamålet beräknades.

I anledning häraf får Utskottet hemställa,

att för de tjenstemän, hvilka äro berättigade till spannmålstillökning utöfver det i staterna beräknade pris af 7 Riksdaler Banko, denna tillökning måtte för hvarje tunna under lönerna beräknad spannmål bestämmas till 1 Riksdaler 28 öre.

Ang. Hufvudtitelns slutsumma.

38:o. Enär de ytterligare anvisningar å anslaget för Allmänna Indragningsstaten, hvarom Kongl. Maj:t i den nådiga Propositionen angående Statsverkets tillstånd och behof gjort framställning, skäligen kunde antagas ungefärligen motsvara de besparingar i utgifter från samma stat, hvilka uppkomme genom äldre pensionstagares afgång äfvensom i följd af Kongl. Maj:ts den 31 sistlidne December fattade beslut om såväl Serafimerordensgillet som Öfverintendents-embetets inrymmande i det Kronan tillhörande s. k. Preissiska huset vid Drottninggatan här i staden, hvarigenom det nu till förhyrande af embetslokaler för nämnda embetsverk å Allmänna Indragningsstaten uppförda belopp, 2,900 Riksdaler, komme att blifva för ändamålet obehöfligt åtminstone från och med den 1 Oktober 1869, då de om ifrågavarande embetsverks nu begagnade lokaler uppgjorda hyreskontrakt gingo till ända, har Kongl. Maj:t icke föreslagit någon förhöjning uti detta anslag; hvaremot blifvit hemställt, att, i öfverensstämmelse med hvad vid beräkningen af inkomstiteln: *indelta ordinarië räntan* blifvit iakttaget, det i anslaget ingående indelta räntebeloppet må minskas med skarprättarens i Gefleborgs län indelta och numera besparade lön, 126 Riksdaler; och torde således ifrågavarande anslag lämpligen kunna, efter afdrag af ofvanberörda 126 Riksdaler, till i öfrigt oförändradt belopp, eller, med iakttagande af spannmålsprisets höjande till 2 Riksdaler 10 öre kubikfoten, 761,491 Riksdaler 19 öre; hemställande dock Utskottet,

att Riksdagen må medgifva att, vid nya Riks-statens upp-
rättande, Allmänna Indragningsstatens förslagsanslag får
jemkas i den mån, som blir erforderlig för att till jem-
nade belopp bringa Riks-statens slutsummor i afseende å
såväl penningar som indelta räntor samt indelt och oin-
delt spanmål.

Stockholm den 28 Februari 1868.

På Stats-Utskottets vägnar:

ARV. FR:SON POSSE.

Reservationer:

Vid 9:de punkten (ang. pension åt Kapitenen U. A. Planting-Berg-
lods enka) af Herr *P. O. Hörnfeldt*.

Vid 23:dje punkterna (ang. pension för Telegraf-intendenten, Öfverste-
löjtnanten J. F. von Heland) af Herr *A. W. Björck*.

Vid 24:de och 31:sta punkterna (ang. pensioner för Landshöfdingen
Montgommerys och Professoren Qvarnströms enkor) af Herr *P. O. Hörn-
feldt*.

Vid 33:dje punkten (ang. pension för Provincialläkaren Wretholms
enka) af Herr *N. H. Selander*.

Tab. Litt. A.
Nionde Hufvudtiteln.

1868 års Riks-stat anslår													Förslag till blifvande Riks-stat.																				
Penningar.		Spann mål.											Summa		Riksmünt.		Penningar.		Spann mål.											Summa		Riksmünt.	
		Indelt på förslag.						Oindelt.											Indelt på förslag.						Oindelt.								
		Mått.		Värde å 2 R:dr k:ft.		Mått.		Värde förslagsvis å 2 R:dr k:ft.											Mått.		Värde å 2 R:dr 10 öre k:ft.		Mått.		Värde förslagsvis å 2 R:dr 10 ö. k:ft.								
R:dr	öre	R:dr	öre	k:ft	kr	R:dr	öre	k:ft	kr	R:dr	öre	R:dr	öre	R:dr	öre	R:dr	öre	k:ft	kr	R:dr	öre	R:dr	öre	R:dr	öre								
Pensions- och Indragings-staterna.																																	
A) Pensions-staten.																																	
													Civilstatens Pensions-kassa:																				
													Pensionsstaten för civile embets- och tjenstemän ... 37,500: —																				
													Dito för deras enkor och omyndiga barn ..... 45,000: —																				
													Ersättning för mistade löne-innehållningar ..... 2,245: 50.																				
													Dito för nådårs- och begrafningshjelps-besparingar 6,540: —																				
91,285	50												91,285	50																			
													Arméens Pensionskassa:																				
													Pensionsstaten för militäre embets- och tjenstemäns samt underofficerares enkor och barn ..... 37,500: —																				
													Ersättning för mistade löneinnehållningar ..... 4,639: 50.																				
													Dito för nådårs- och begrafningshjelps-besparingar 28,080: —																				
70,219	50												70,219	50																			
													Wadstena krigsmanshuskassa:																				
													Penningar såsom i 1868 års Riks-stat ..... 193,058: 98.																				
													Oindelt spann mål:																				
													Nuvarande belopp ..... Mått. 24,713: 3. Värde. 49,426: 60.																				
													Tillkommer förhöjning i värdet till 2 R:dr 10 öre pr k:ft — — 2,471: 33.																				
													Säger 24,713: 3. — — 51,897: 93.																				
193,058	98												24,713	3	49,426	60	242,485	58															
													Aniralitets-krigsmans-kassan:																				
													Förre anslaget under denna titel ..... 43,100: —																				
													Ersättning för mistade löne-innehållningar ..... 615: —																				
													Dito för nådårs- och begrafningshjelps-besparingar 2,580: —																				
46,295													46,295																				
													Invalidhus-fonden:																				
													Ersättning för hemmansräntor och arrenden, <i>Förslagsanslag</i> 37,710																				
													För blesserade Öfver- och Underofficerare, <i>Reservationsanslag</i> ... 7,500																				
													Bidrag till handelsflottans pensionsstat, att af tullmedlen direkte utgå, <i>Reservationsanslag</i> 24,000																				
													Bidrag till folkskolelärares pensionering 30,000																				
													Bidrag till folkskolelärares enke- och pupill-kassa 2,000																				
													Bidrag till Kongl. theaterns Pensionskassor 6,000																				
508,068	98												24,713	3	49,426	60	557,495	58															
													Säger																				
													508,068 98																				
													24,713 3 51,897 93																				
													244,956 91																				
													B) Allmänna Indragings-staten.																				
													För diverse föremål, <i>Förslagsanslag</i> :																				
													Penningar såsom i 1868 års Riks-stat ..... 759,372: 43.																				
													Indelta räntor:																				
													Nuvarande beloppet ..... 1,976: 59.																				
													Afgår: Statsverket besparad skarprättare-lön i Gefleborgs län ..... 126: — 1,850: 59.																				
													Indelt spann mål:																				
													Nuvarande anslag ..... Mått. 86: 2. Värde. 172: 40.																				
													Tillkommer förhöjning i värdet till 2 R:dr 10 öre pr kubikfot ..... — — 8: 62.																				
													Säger 86: 2. — — 181: 02.																				
													Oindelt spann mål:																				
													Nuvarande anslag ..... Mått. 41: 5. Värde. 83: —.																				
													Tillkommer: förhöjning i värdet till 2 R:dr 10 öre pr kubikfot ..... — — 4: 15.																				
													Säger 41: 5. — — 87: 15.																				
													Då de nya anvisningarne å Indragings-staten ansetts kunna ungefärligen motsvara de besparingar i utgifter från nämnda stat, hvilka uppkomma genom pensionstagares afgang, utföres här detta anslag i öfrigt till oförändradt belopp																				
759,372	43	1,976	59	86	2	172	40	41	5	83			761,604	42																			
													759,372 43																				
													1,850 59																				
													86 2 181 02																				
													41 5 87 15																				
													761,491 19																				
													Summa 1,267,441 41																				
													1,850 59																				
													86 2 181 02																				
													24,754 8																				
													51,985 08																				
													1,321,458 10																				
1,267,441	41	1,976	59	86	2	172	40	24,754	8	49,509	60	1,319,100																					

Tab. Litt. B.

Allmänna Indragnings-staten.

	Stats-Utskottet föreslår:	
	R:dr	öre
Ny anvisning.		
Professoren, Doktor <i>C. J. Schlyter</i> , såsom ersättning för bi- träde och andra kostnader vid utgifvandet af »Sveriges <i>gamla lagar</i> »	900	—
F. d. Direktören och redogöraren vid numera upplösta fäst- ningsfängelset i Carlskrona <i>Mathias Larsson</i>	1,200	—
Fånggevaldigern i Christianstads län <i>Hans Nilsson</i>	400	—
Vaktknekten vid straffängelset i Göteborg <i>Anders Bengtsson</i>	400	—
Regementskommissarien vid Hallands infanteribataljon <i>Chri- stian Magnus Almberg</i>	400	—
Kapitenen vid Vendes Artilleri-regemente <i>Johan Göran Hertz- man</i>	1,750	—
Sergeanten vid Svea Lifgarde <i>Johan Magnus Bergström</i>	490	—
Affidne Kapitenen vid Gotlands National-beväring och Tyg- förvaltaren i Wisby N. A. Planting-Berglods enka <i>Edla Josefina Planting-Berglod</i> , född <i>Poignant</i> , att utgå från 1868 års början och så länge hon i enkostånd sig befinner.....	400	—
Till understöd at de sedan 1808 och 1809 års krig qvarlef- vande <i>landtvärnsmän</i>	20,000	—
Landskanslisten i Blekinge län <i>Fredrik Westin</i>	500	—
Länsmannen i Oppmanna m. fl. socknars distrikt i Willands härad af Christianstads län <i>Claes Edelfelt</i>	525	—
Länsmannen i Rogsta och Ilsbo socknar af Gefleborgs län <i>Lars Wannberg</i>	525	—
Länsmannen i Sidensjö distrikt af Wester-Norrlands län <i>Erik Niklas Meijerhöffer</i>	700	—
Vaktmästaren vid Landskansliet i Blekinge län <i>Sven Johansson</i>	400	—
Kommissionslandtmätaren i Jönköpings län <i>Tuve Ludvig Ry- berg</i>	800	—
Kommissionslandtmätaren i Östergötlands län <i>Erik Theodor Marin</i>	600	—
Transport	29,990	—

	Stats-Utskottet föreslår:	
	R-dr	öre
Transport	29,990	—
Andre läraren vid Bergsskolan i Falun, Professoren m. m. <i>Jonas Samuel Bagge</i>	2,850	—
Telegraf-intendenten, Öfverstelöjtnanten <i>Isak Fredrik von He- land</i>	2,770	—
Förre Landshöfdingen G. A. Montgomerys enka <i>Hedvig Eli- sabeth Montgomery</i> , född <i>Wallmark</i> , så länge hon i en- kostånd sig befinner	600	—
Ersättning åt arrendatorn af indragna häradsskrifvarebostället <i>Vestra Haaf</i> i Wernlands län	54	50
Till anskaffande af originalmålningar utaf växter ur Sveriges flora m. m.	1,200	—
Rektorn vid Wenersborgs högre elementarläroverk m. m. <i>Carl Samuel Hultström</i>	3,200	—
Professoren C. G. Qvarnströms enka <i>Carolina Qvarnström</i> , född <i>Tivander</i> , att utgå från 1868 års början, så länge hon i enkostånd sig befinner	600	—
Medicinalrådet m. m. <i>Carl Ulrik Sondén</i>	4,000	—
Sångläraren vid elementarläroverket i Nyköping <i>Carl Gustaf Hellberg</i>	375	—
Hyresersättning till rektorn vid elementarläroverket i Streng- näs att utgå från den 1 Juli 1866 till dess bemälda rek- tor kommer i åtnjutande af den för honom afsedda bo- ställslägenhet	350	—
Summa	45,989	50